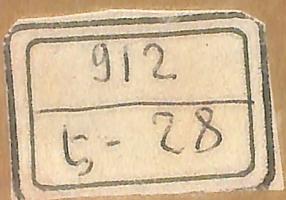

Alficeepaleegneefael
yelgy

F.

10 NOV 2011

5804

Հ. ԵԼԻԲԵԿՅԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ ՏԵՏՐ

ՏԱՐՐԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑԻ

Դ. ԽՄԲԻ ՀԱՄԱՐ

Պ Ե Տ Հ Վ Ա Տ Ս
ՏԵՏՐԱԿԱՆ

912
Ե-28

ՈՒՍՏԱՆԿԱՐԱԲԱԺԻՆ
1934

912
5-28

Հ. ԵԼԻԲԵԿՅԱՆ

ԱՐՄԵՆԻԱՆ ՏԵՍՔ

ՏԱՐՐԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑԻ

Դ. ԽՄԲԻ ՀԱՄԱՐ

30/4

5884

Պ Ե Տ Գ Ր Ա Տ Տ

ՅԵՐԵՎԱՆ

ՈՒՍՍՆԿԱՐԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

1 9 3 4

Ա Յ Խ Ա Տ Ա Ն Ք Ն Ե Ր

Ա Յ Խ Ա Տ Ա Ն Ք 1. Կիսագնդերի քարտեզի վրա ջուրը (ովկիանոսները) ներկեցնք կապույտ, իսկ ցամաքը դեղին զույնով (նկ. 1):

Գրեցեք աշխարհամասերի և ովկիանոսների անունները:

Ա Յ Խ Ա Տ Ա Ն Ք 2. Կիսագնդերի քարտեզի վրա հասարակածի, հյուսիսային և հարավային արևադարձների, հյուսիսային և հարավային բևեռալին շրջանների վրայով մատիտով գիծ քաշեցնք (նկ. 2):

Հյուսիսային և հարավային բևեռալին նշանակեցնք 90°: Մատիտով գիծ քաշեցնք հյուսիսային 20-րդ և հարավային 20-րդ զուգահեռականների վրայով:

Մատիտով գիծ քաշեցնք զլիավոր միջորեականի վրայով:

Մատիտով գիծ քաշեցնք արևելյան 40-րդ և արևմտյան 40-րդ միջորեականների վրայով:

Ա Յ Խ Ա Տ Ա Ն Ք 3. Արևելյան կիսագնդի վրա գտեք զլիավոր միջորեականը (նկ. 3): Դրավոր միջորեականի և հասարակածի վրայով կարմիր գիծ քաշեցնք:

Արևելյան և արևմտյան կիսագնդերի քարտեզի վրա գտեք այն կետերը, վորոնք դանվում են՝

1) Հյուսիսային լայնության 60°-ի և արևելյան յերկարության 30°-ի վրա:

2) Հյուսիսային լայնության 60°-ի և արևմտ. յերկ. 30°-ի վրա:

3) Հյուս. լայն. 40° և արևել. յերկ. 50°-ի վրա:

4) Հար. լայն. 40° և արևմտ. յերկ. 50°-ի վրա:

5) Հյուս. լայն. 40° և արևել. յերկ. 45°-ի վրա:

Ա Յ Խ Ա Տ Ա Ն Ք 4. ԽՍՀՄ-ի կոնտուրային քարտեզի վրա կապույտ գծով ներկեցնք ովկիանոսներն ու ծովները և գրեցնք նրանց անունները (նկ. 4):

Տարբեր գույներով ներկեցնք Միության սահմանակից լերկները՝ նշանակեցնք Յերևան, Թիֆլիս և Մոսկվա անունները:

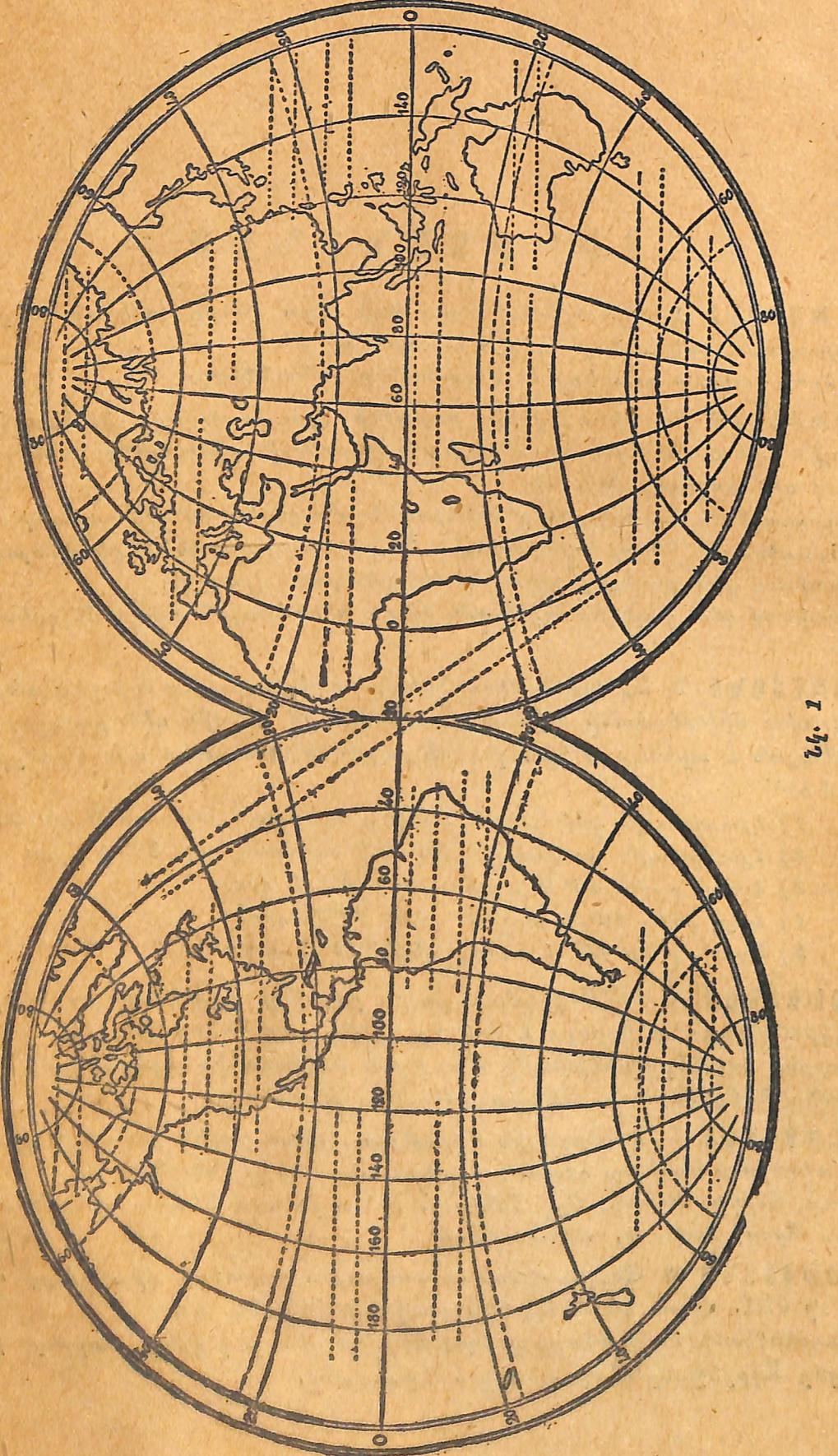
Ա Յ Խ Ա Տ Ա Ն Ք 5. Խորհրդային Միության կոնտուրային քարտեզի վրա գրեցնք իրենց տեղերում հետեւյալ գետերի և լճերի անունները (նկ. 5):

Կուր, Վոլգա, Դնեպր, Որ, Յենիսէյ, Լենա, Ամուր, Սևանա լիճ, Կասպից ծով, Բայկալ, Արալ, Լադուա, Ոնկա լճերը:

Ա Յ Խ Ա Տ Ա Ն Ք 6. Անդրկովկասի կոնտուրային քարտեզի վրա ցույց տվեք Հայաստանի Սևէ, Վրաստանի Սևէ և Աղրբեջանի Սևէ (նկ. 5):

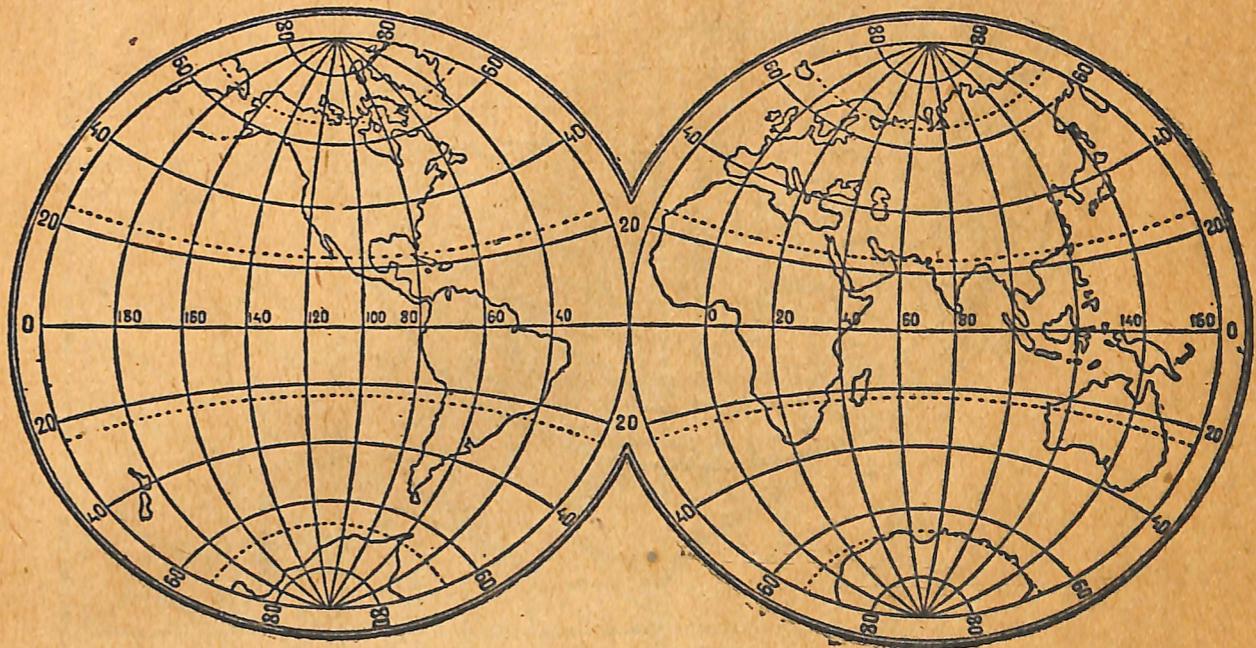
Անդրկովկասի սահմանների վրայով կարմիր գիծ քաշեցնք: Տարբեր գույներով ներկեցնք Աղրբեջանը, Հայաստանը և Վրաստանը:

Պատ. իւմբ. Ն. Խանջյան
Տեխ. խմբ. Ք. Զերովան
Սրբադրութ. Ա. Գևառջյան
Պատ. № 130. Գրավիտ. № 8396. Հրատ. 2820
Տիրած 10000 Գետերատի տպարան. Յերևան
Հենագիտ. և արտադրության 20 Հունվարի 1934
Հայաստան և ապագելու 20 ապրիլի 1934

Ակ. 1

Գրեցեք իրենց տեղերում Յերևան, Թիֆլիս, Ստալինիր, Բաթում, Սուխում, Բագու, Ստեփանակերտ և Նախիջևան անունները:
Գրեցեք Ռ-ՄՁԽՆՀ, Սև ծով, Կասպից ծով, Թուրքիա և Պարսկաստան անունները:
ԱԾԽԱՏԱՆՔ 7. Անդրկովկասի քարտեզի վրա Սև ծովը, Կասպից ծովը և Սևանա լիճը ներկեցեք կապույտ գույնով (նկ. 6):
Գրեցեք Սև ծով, Կասպից ծով, Սևանա լիճ, Կուր, Արաքս և Միոն անունները:

Ակ. 2

ԱԾԽԱՏԱՆՔ 8. Անդրկովկասի յերկաթուղիների և գլխավոր խճուղիների քարտեզի վրա գրեցեք՝

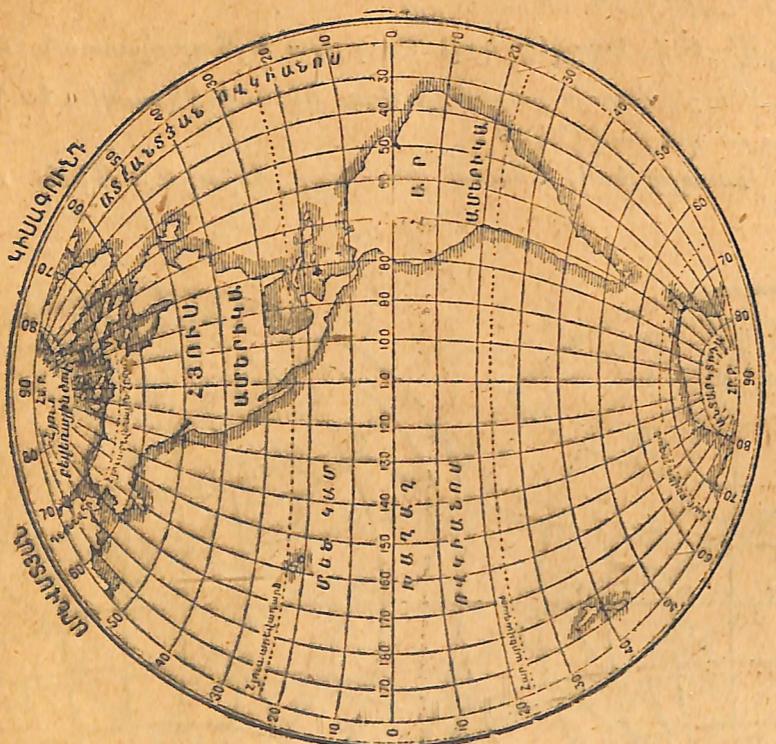
Յերևան, Լենինական, Ղարաքիլիսա, Դիլիջան, Թիֆլիս, Բաթում, Ռշեմչիլի, Բագու, Գանձակ, Աղստավա, Ջուլֆա, Նախիջևան անունները (նկ. 7):

Հետեւալ ճանապարհների ուղղությամբ կարմիր գիծ քաշեցեք՝

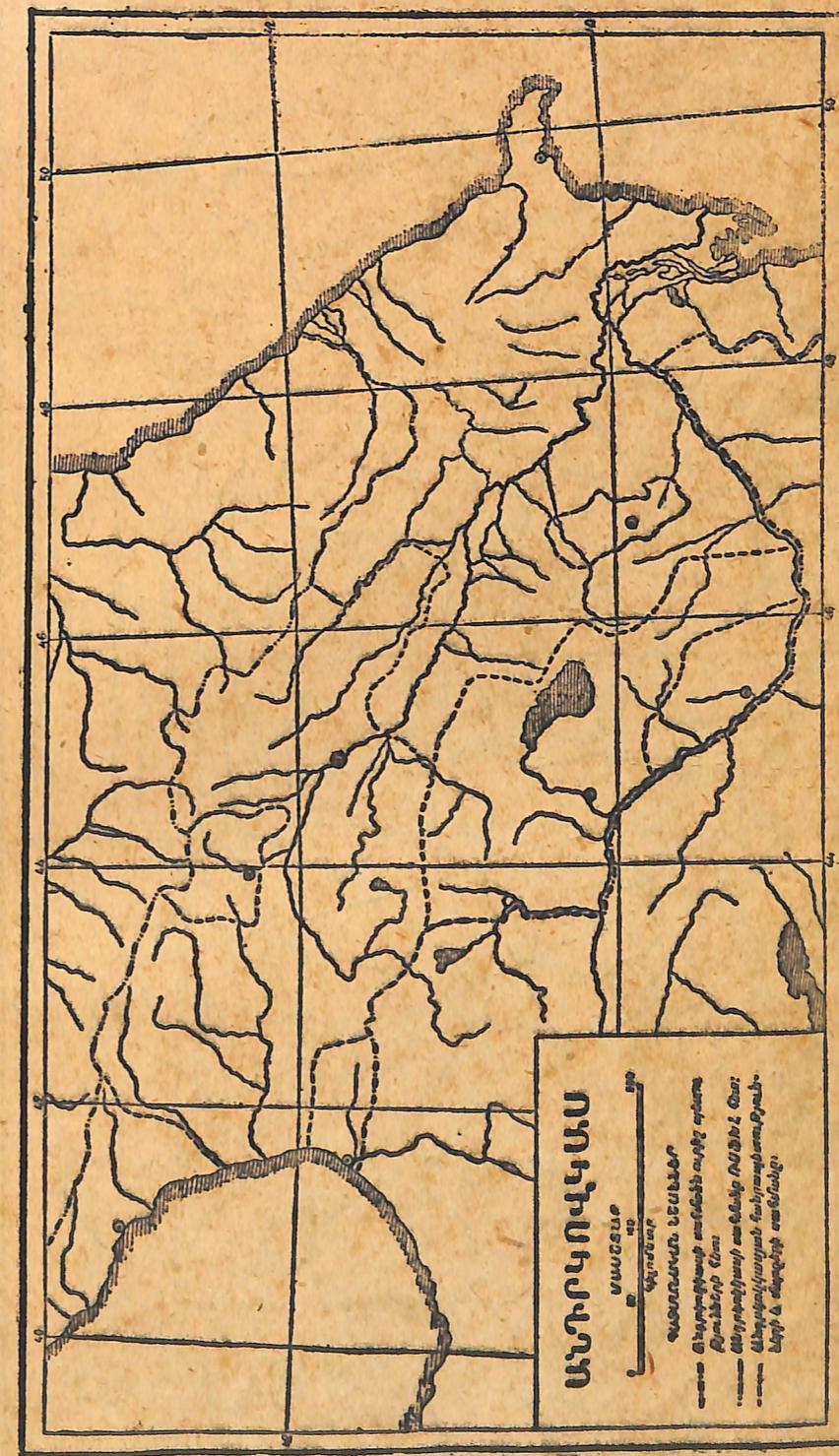
- 1) Յերևան - Լենինական - Ղարաքիլիսա - Թիֆլիս յերկաթուղի.
- 2) Բագու - Թիֆլիս - Բաթում յերկաթուղի.
- 3) Բագու - Ալյաթ - Ղափան »
- 4) Յերևան - Դիլիջան - Աղստավա խճուղի.
- 5) Բագու - Թիֆլիս - Յերևան - Նախիջևան - Ջուլֆա յերկաթուղի.

ԱԾԽԱՏԱՆՔ 9. ԽՍՀՄ-ի վարչական բաժանման կոնսուրային քարտեզի վրա ցույց տվեք Յերևանը, Թիֆլիսը, Բաթումը, Սև ծովը և Ղրիմի թերակղզին (նկ. 8):

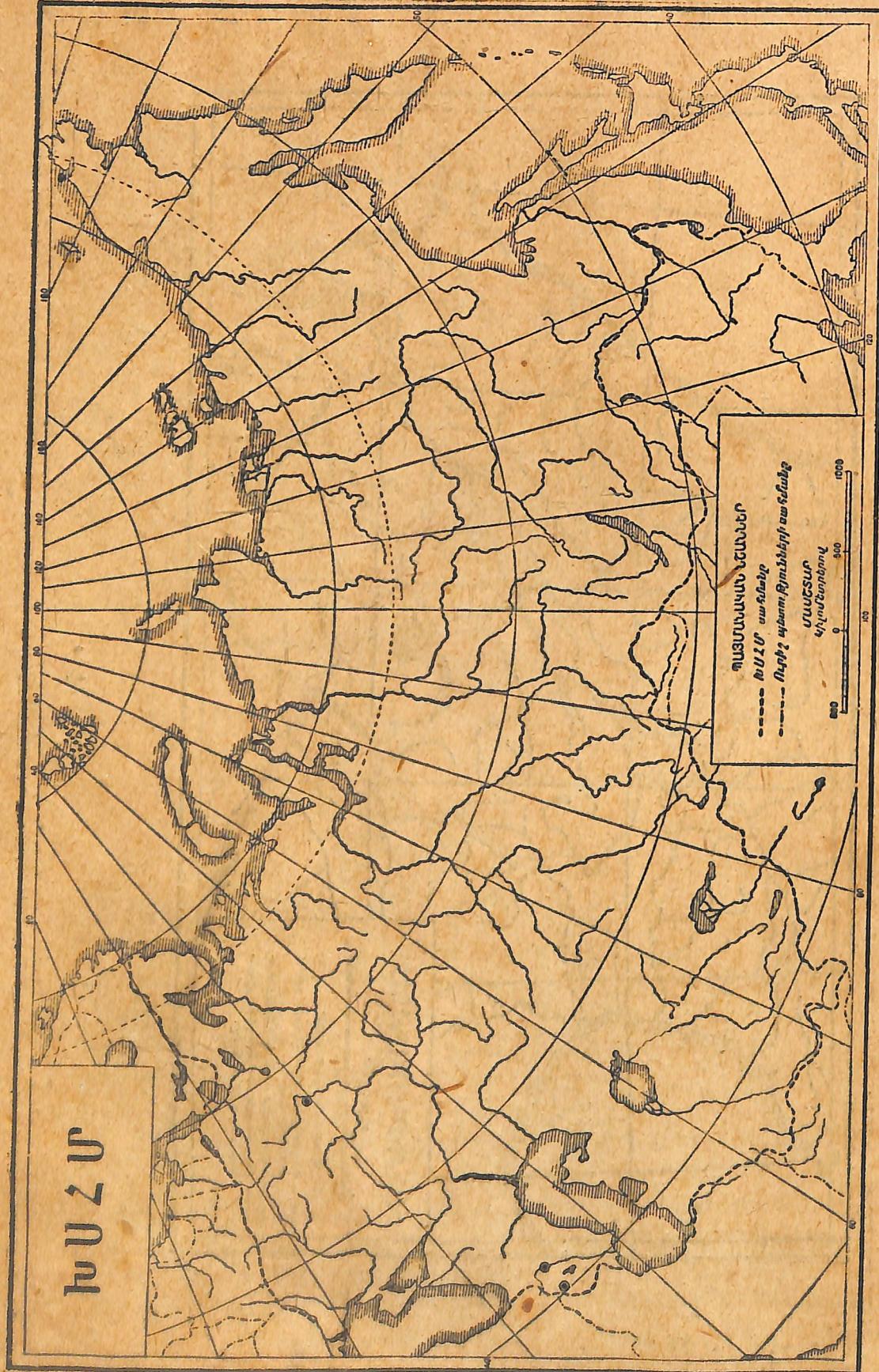
Սև և Աղովի ծովերը ներկեցեք կապույտ գույնով իսկ Ղրիմի թերակղզին գեղին: Գրեցեք իրենց տեղերում Սև ծով, Աղովի ծով, Կերչ և նեղուց, Սիմֆերոպոլ ա-

24. 3

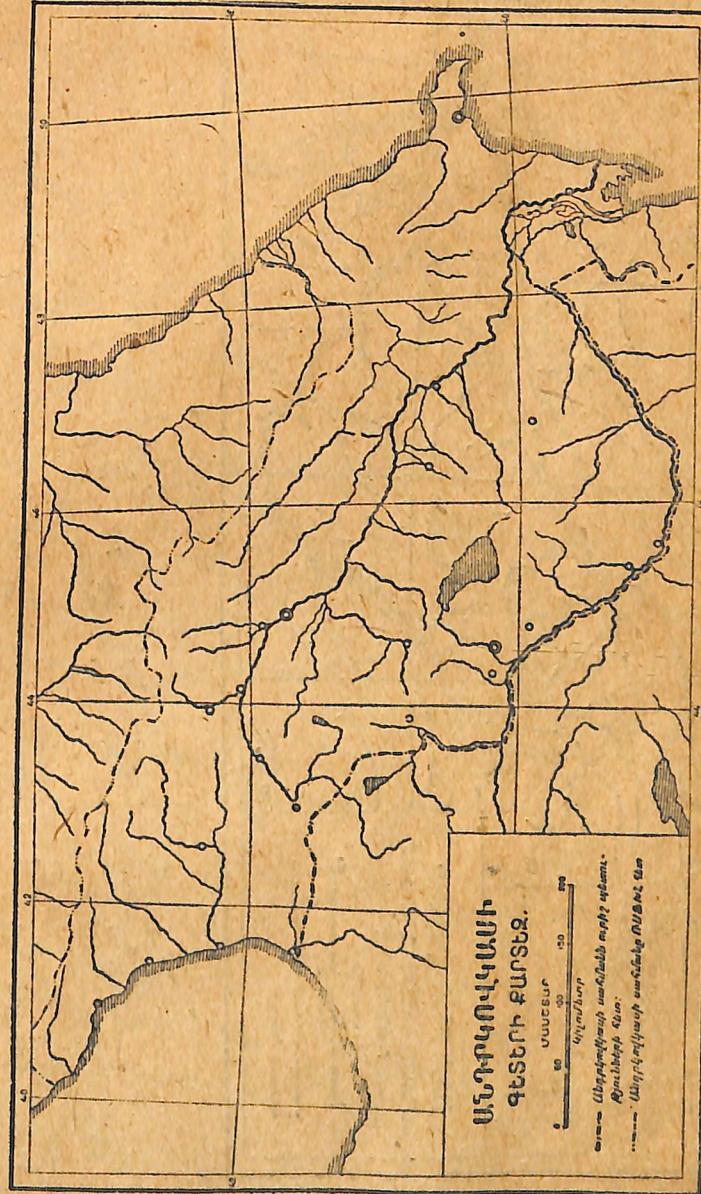
24. 4

Նկ. 5

Նույնները: Յեթե լրիվ անունը չտեղափորի, դրևե՛ք կը ճառ. որինակ, փոխանակ Ազո-
վի օվկ որելու, կարելի յէ զրել Ազ. ձ.

Յարնանից Դրիմ սղեաք ե գնալ՝ Յերկան – Թիֆլիս – Բաթում յերկաթուղով և
Բաթում Սուլխում Սիմֆոնոպոլ ծովային ճանապարհով: Այդ ճանապարհների ուղ-
ղութամբ կարմիր գիծ քաշեցէ՛ք:

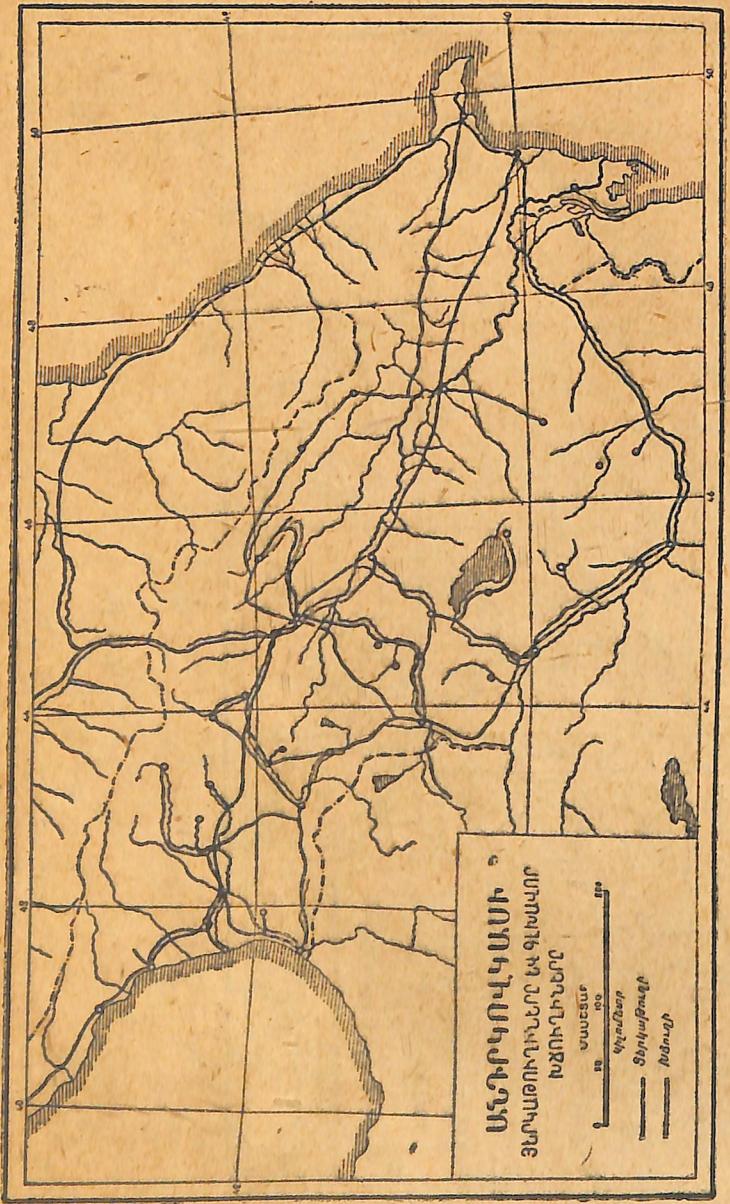

Նկ. 6

ԱՅԽԱՏԱՆ 10. Հետևյալ քարտեզի վրա ցույց են տրված Սիջին Առիայի հան-
րապետությունները (նկ. 9):

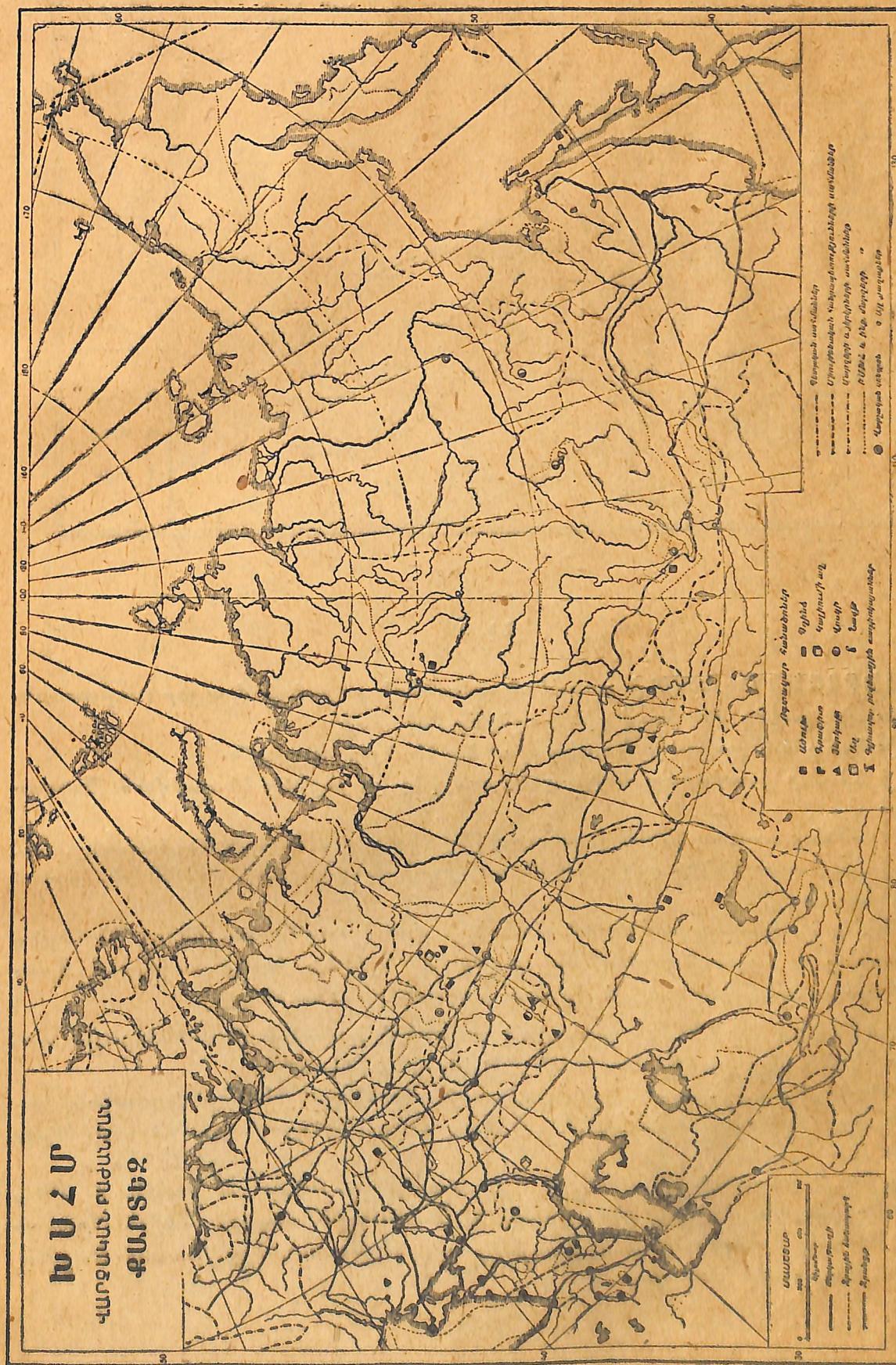
Ցույց տվի՛ք՝ Յերկան – Թիֆլիս – Բագու յերկաթուղին, Բագու – Կրասնովոդսկ,
ծովային ճանապարհը:

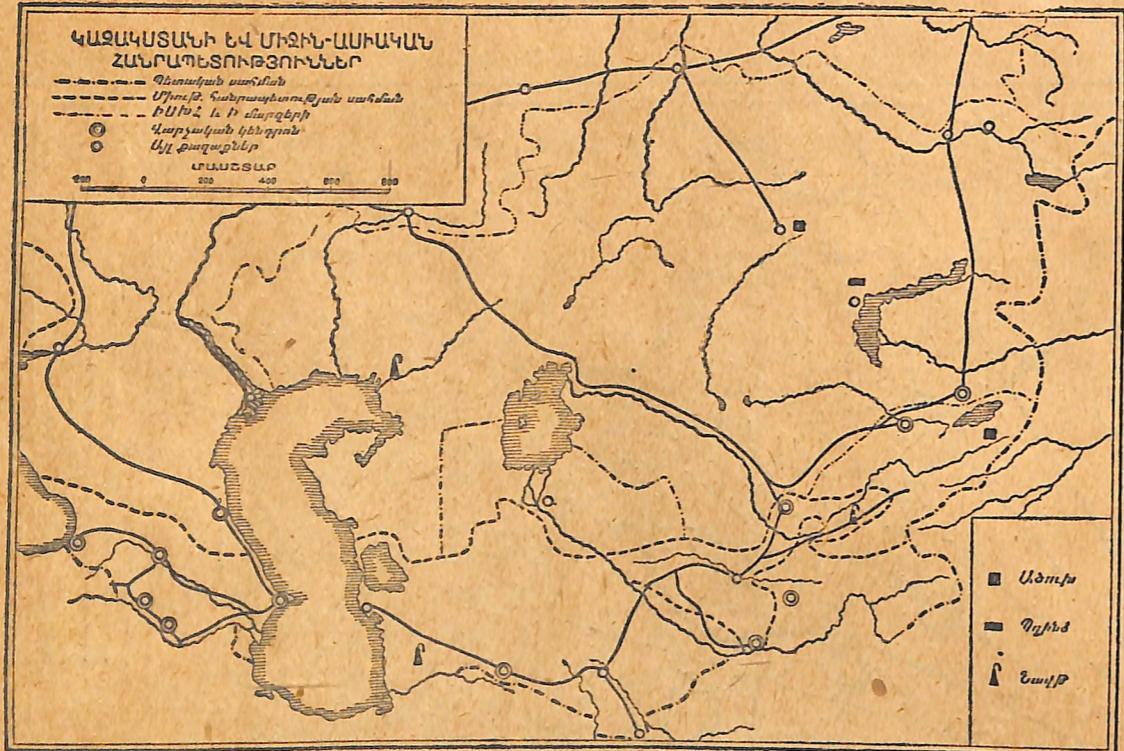
Թուրքմենստանի ՍԻՀ, Ուզբեկստանի ՍԻՀ, Տաջիկստանի ՍԻՀ, Կարա-Կալ-
ղակական ԻՍԻՀ և Կիրգիզական ԻՍԻՀ ներկեցեք տարրեր գույներով։ Գրեցեք Աշ-
խաբադ, Տաշքենդ, Սամարկանդ, Նուկուս և Ֆրունզե քաղաքների անունները։

Յերևան—Թիֆլիս—Բագու—Կրասնովոդսկ—Աշխաբադ—Տաշքենդ ճանապարհի
ուղղությամբ մատիտով գիծ քաշեցեք։

ԽՍՀՄ-ի վարչական բաժանման քարտեզի վրա ներկեցեք Միջին Ասիայի հան-
րապետությունները (նկ. 8)։ Գրեցեք նրանց վարչական կենտրոնների անունները։

Նկ. 9

ԱՌԽԱՏԱՆ Չ 11. ԽՍՀՄ-ի բուսական գոնաների քարտեզի վրա չոր տափաստանների զոնալի շուրջը մատիտով դիմ քաշեցեք (նկ. 10):

Դիմեցեք այդ քարտեզը և պատասխանեք հետեւյալ հարցերին:

1) Չոր տափաստանների զոնայում ինչ քաղաքներ են գտնվում: Պատասխան . . .

2) Չոր տափաստանների զոնայով ինչ մեծ գետ և հոսում: Պատասխան . . .

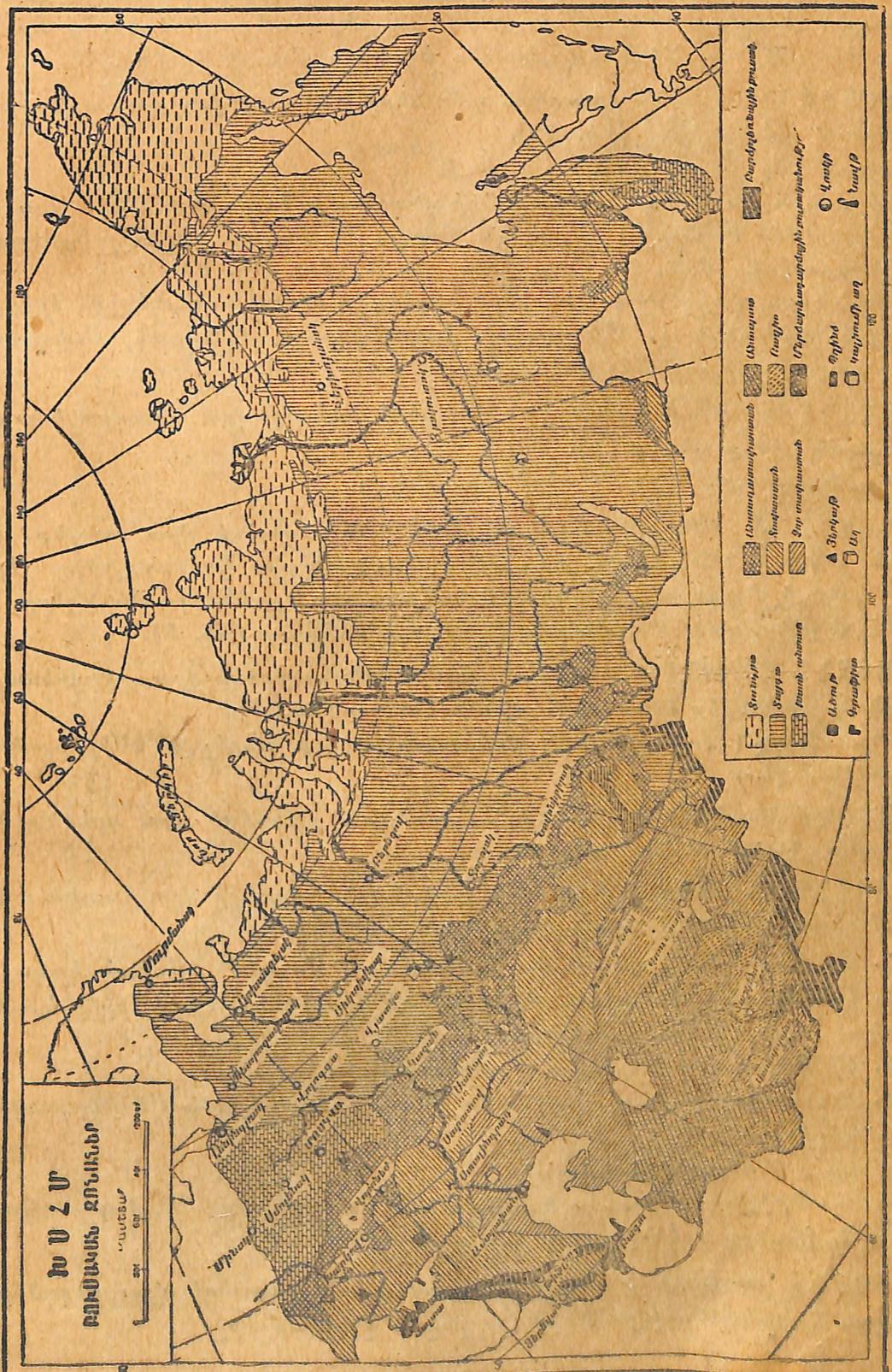
Չոր տափաստանների զոնայում են գտնվում կաղակստանի ԽՍԽՄ. և Ղալմուկական ձարզը:

ԽՍՀՄ-ի վարչական քաժանման քարտեզի վրա տարբեր գույներով ներկեցեք կաղակստանը և Ղալմուկական ի ձարզը (նկ. 8): Գրեցեք իրենց տեղերում Ալմա-Աթա, Կարագանդա, Կոռունրադ և Ելիստա քաղաքների անունները:

ԱՌԽԱՏԱՆ Չ 12. ԽՍՀՄ-ի բուսական զոնաների քարտեզի վրա սևահողային տափաստանների գոտու շուրջը մատիտով դիմ քաշեցեք (նկ. 10):

Նշանակեցեք այդ գոտով անցնող գետերի անունները: ԽՍՀՄ-ի վարչական քաժանման քարտեզի վրա նշանակեցեք Կրիվոյ Բողը, Դնեպրոգետ, Դոնբասը, Կեչը (նկ. 8):

Այդ նույն քարտեզի վրա ներկեցեք տարբեր գույներով Ուկրաինայի Սև, Հյուսիս-Կովկասյան յերկիրը, Կենտրոնական Սևահողային մարզը, Միջին Վոլգյան մարզը: Գրեցեք իրենց տեղերում հետեւյալ քաղաքների անունները՝ Ռոստով, Խարկով, Կրոնես, Սարատով, Սամարա:

Նկ. 10

ԱԾԽԱՆՔ 13. ԽՍՀՄ-ի բուսական գոնաների քարտեզի վրա խառն անտառների գոտու շուրջը մատիտով գիծ քաշեցեք (նկ. 10): Այդ գոտում ինչ քաղաքներ են գտնվում:

ԽՍՀՄ-ի վարչական բաժանման քարտեզի վրա Մոսկվայի, Լենինգրադի, Խվանովյան մարզերի և Բելոռուսիայի Սևարքեր գույներով ներկեցեք: Իրենց տեղերում գրեցեք Մինսկ, Սմոլենսկ, Մոսկվա, Խվանովի անունները (նկ. 8):

ԱԾԽԱՆՔ 14. ԽՍՀՄ-ի բուսական գոնաների քարտեզի վրա տայգայի գոտու շուրջը մատիտով գիծ քաշեցեք (նկ. 10):

Այդ գոտում ինչ քաղաքներ են գտնվում:

ԽՍՀՄ-ի վարչական բաժանման քարտեզի վրա գտնեք Կարելիայի ԽՍև, Հյուսիսային լերկիրը, Կոմի Ի. մարզը, Ուրալյան մարզը, Արևմտյան Սիբիրի, Արևելյան Սիբիրի, Յակուտական ԽՍև, Հեռավոր Արևելյան լերկիրը (նկ. 8):

Այդ ԽՍև-ները, մարզերը և լերկրները ներկեցեք տարբեր գույներով: Գրեցեք Պետրոգավոդսկ, Արխանգելսկ, Սվերդլովսկ, Նովո-Սիբիրսկ, Իրկուտսկ, Յակուտսկ, Խաբարովսկ քաղաքների անունները:

ԱԾԽԱՆՔ 15. ԽՍՀՄ-ի բուսական գոնաների քարտեզի վրա տունդրայի գոտու շուրջը մատիտով գիծ քաշեցեք (նկ. 10):

Գրեցեք տունդրայով հոսող գետերի անունները:

ԱԾԽԱՆՔ 16. ԽՍՀՄ-ի վարչական բաժանման քարտեզի վրա գրեցեք, թե վիրտեղ են ապրում նենցները: Լոպարները, չուկչաները, կամչադալները: Գրել տունդրայի գոնալի մարզերի, լերկրների և հանրապետությունների անունները:

Գրեցեք Խեթինոգորսկ, Մուրմանսկ, Իգարկա անունները (նկ. 8):

ԱԾԽԱՆՔ 17. ԽՍՀՄ-ի վարչական բաժանման քարտեզի վրա գրել բնեռային գոտու ծովերի, կղզիների, թերակղզիների անունները (նկ. 8):

Գծել հյուսիսային ծովային այն ճանապարհը, կոր անցել ե «Սիբիրյակով» առողջատը 1932 թ.:

ԱԾԽԱՆՔ 18. ԽՍՀՄ-ի վարչական բաժանման քարտեզի վրա գրեցեք ձեր առվորած բոլոր գետերի և լճերի անունները:

ԱԾԽԱՆՔ 19. ԽՍՀՄ-ի վարչական բաժանման քարտեզի վրա մատիտով գիծ քաշեցեք հետևյալ լերկաթողիների ուղղությամբ:

1. Յերևան — Թիֆլիս — Բագու — Ռոստով — Մոսկվա — Արխանգելսկ:
2. Լենինգրադ — Մոսկվա — Սամարա — Զելյարինսկ — Նովո-Սիբիրսկ — Իրկուտսկ — Խաբարովսկ — Վլադիվոստոկ:
3. Սիմֆերոպոլ — Խարկով — Մոսկվա — Արխանգելսկ:
4. Կրասնովոդսկ — Ալմարտ — Տաշկենտ — Ալմա-Աթա — Սեմիլավալատինսկ

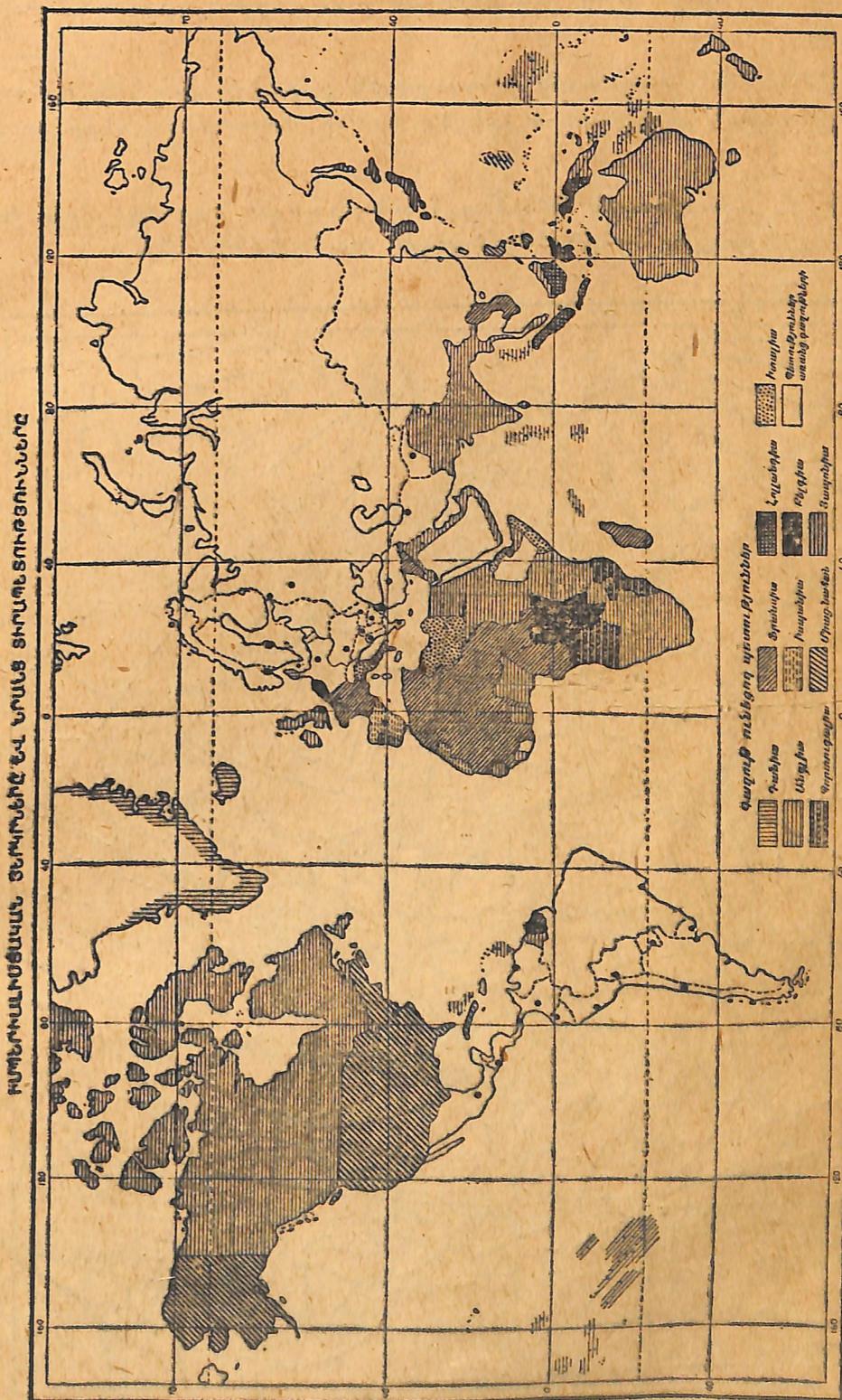
— Նովոսիբիրսկ:

Ցույց տվեք հետևյալ ճանապարհը:

Յերևան — Թիֆլիս — Բագու — Աստրախան — Ստավրովադ — Սամարա — Գորկի

— Մարինյան ջրանցք — Լենինգրադ:

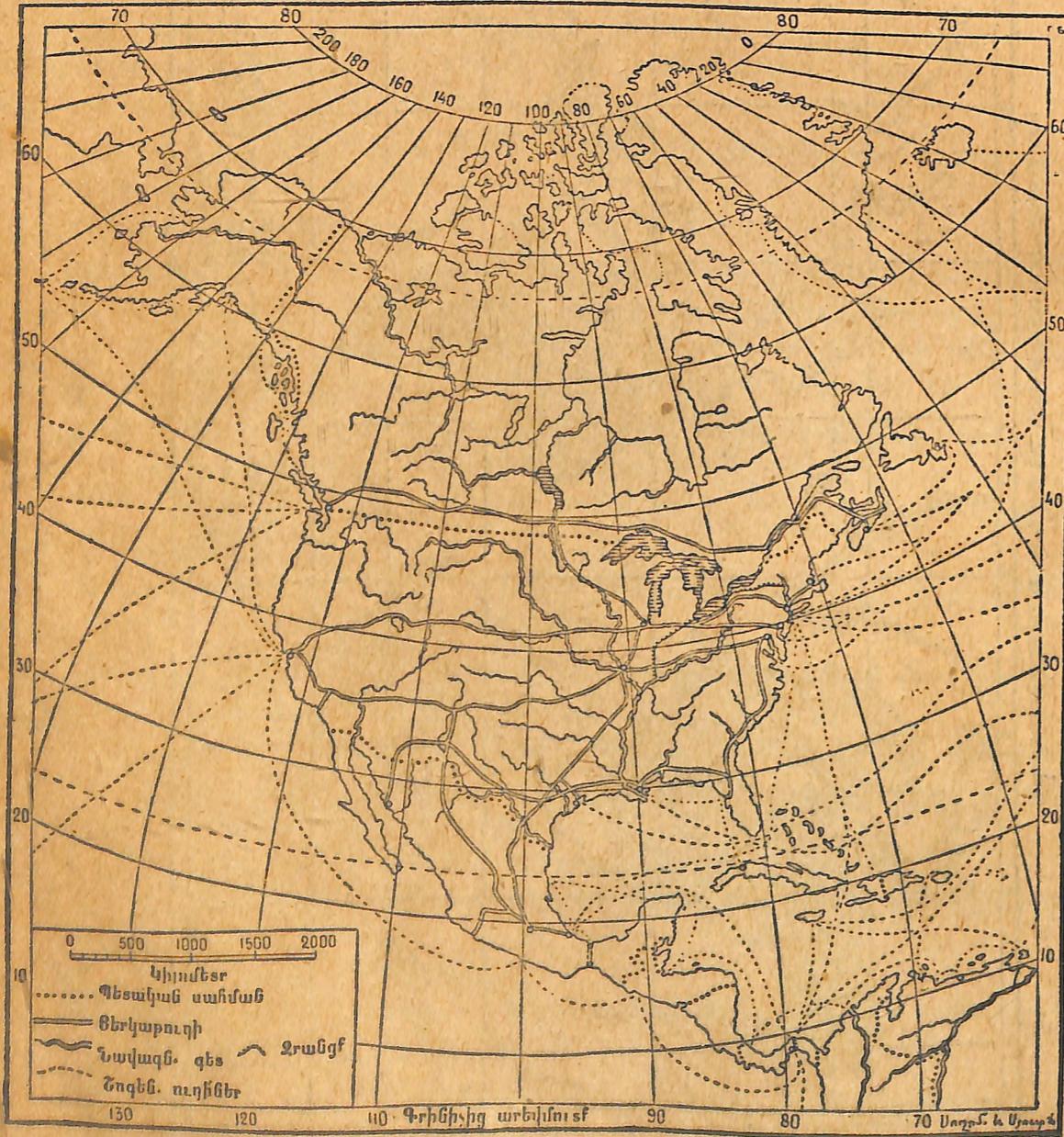
ԱԾԽԱՆՔ 20. ԽՍՀՄ-ի վարչական բաժանման քարտեզի վրա ընդգծեցեք միութենական հանրապետությունների վարչական կենտրոնները:

Ո-ՍՁԽՀ մեջ մտնող ինքնավար հանրապետությունները, մարզերը և յերիրները տարբեր գույներով ներկեցնեք, յեթե դեռ ներկված չեն: Ընդպահեցնեք դրանց վարչական կենտրոնները:

ԱՇԽԱՏԱՆՔ 21. Համաշխարհային կոնտուրային քարտեզի վրա ներկեցիք գրւխավոր իմակերիալիստական յերկրները և գրեցնեք նրանց մայրաքաղաքների անունները (նկ. 11):

ԱՇԽԱՏԱՆՔ 22. Հյուսիսային Ամերիկայի կոնտուրային քարտեզի վրա ջուրը ներկեցնեք կապույտ, Միացյալ Նահանգները՝ դեղին գույնով (նկ. 12):

Նկ. 12

Գրեցեք ովկիանոսների անունները. ՆյուՅորք և Ս. Ֆրանցիսկո քաղաքների անունները:

ՆյուՅորքից դեպի Ս. Ֆրանցիսկո անցնող յերկաթուղու յերկարությամբ մատիտով գիծ քաշեցեք:

ԱԾԽԱՏԱՆ թ 23. Արևմտյան Յեվրոպակի քարտեզի վրա Անգլիան ներկեցեք դեղին գույնով (նկ. 13):

Նշանակեցեք շրջապատող ծովերի և նեղուցների անունները. Գրեցեք կոնդոն քաղաքի անունը:

ԱԾԽԱՏԱՆ թ 24. Համաշխարհային քարտեզի վրա դեղին գույնով ներկեցեք Անգլիայի բորբ գաղութները (նկ. 11):

Նշանակեցեք Զիբրալտար, Ալեն, Սինգապուր անունները.

Մատիտով հետեւյալ ծովային ճանապարհի ուղղությամբ գիծ քաշեցեք՝

Լոնդոն — Զիբրալտար — Միջերկրական ծով — Սուեզի ջրանցք — Կարմիր ծով — Ալեն — Հնդկական օվկիանոս — Սինգապուր:

ԱԾԽԱՏԱՆ թ 25. Արևմտյան Յեվրոպակի կոնտուրային քարտեզի վրա ներկեցեք Ֆրանսիան և գրեցեք նրա մայրաքաղաքի անունը (նկ. 13):

Համաշխարհային քարտեզի վրա վորենե գույնով ներկեցեք Ֆրանսիայի բոլոր գաղութները (նկ. 11):

ԱԾԽԱՏԱՆ թ 26. Արևմտյան Յեվրոպայի կոնտուրային քարտեզի վրա ներկեցեք Գերմանիան (նկ. 13):

Վորենե գույնով Գերմանիան ներկեցեք նաև համաշխարհային քարտեզի վրա (նկ. 11):

ԱԾԽԱՏԱՆ թ 27. Համաշխարհային քարտեզի վրա վորենե գույնով ներկեցեք Յապոնիան և իր գաղութները (նկ. 11): Գրեցեք շրջապատող ծովերի անունները. Տոկիո:

Նույն քարտեզի վրա ԽՍՀՄ-ն ներկեցեք կարմիր գույնով:

ԳՐԱԾ 50 ԿՈՊ.

258

Ա. ԶԼԻԲԵՅԱՆ

Географическая тетрадь

для IV группы начальных школ

ГИЗ ССР Армении, Эривань, 1934

22504